

Teoretiska perspektiv och kunskapstraditioner inom vårdvetenskap **Theoretical perspectives and epistemological traditions of caring science**

7,5 högskolepoäng

7,5 credits

Ladokkod: FMVTP01

Version: 1.0

Fastställt av: Forskarutbildningsutskottet - Människan i vården 2023-06-22

Gäller från: HT 2023

Nivå: Forskarnivå

Forskarutbildningsämne: Vårdvetenskap

Förkunskapskrav: Antagen till forskarutbildning alternativt examen på avancerad nivå

Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

Innehåll

I kursen studeras ontologiska och kunskapsteoretiska frågor av betydelse för vårdvetenskap. Kunskaper inom vårdvetenskap och dess utveckling internationellt och utifrån ett nordiskt perspektiv fördjupas. Humanvetenskapen och dess betydelse för vårdvetenskapen berörs. Vidare fördjupas centrala begrepp och teorier inom vårdvetenskap och innebörden av ett patientperspektiv. I kursen problematiseras kunskapsteoretiska och etiska frågeställningar kopplat till vårdvetenskap. Vidare belyses vad som kännetecknar vårdvetenskaplig forskning och innebörden av evidensbegreppet inom vårdvetenskap.

Mål

Efter avslutad kurs ska studenten kunna:

1. Kunskap och förståelse

- 1.1 Visa fördjupad förståelse för ontologiska och kunskapsteoretiska frågor i relation till vårdvetenskap.
- 1.2 Visa fördjupad förståelse för utvecklingen av vårdvetenskap internationellt och utifrån ett nordiskt perspektiv.
- 1.3 Visa fördjupad förståelse för humanvetenskapens betydelse för vårdvetenskaplig kunskapstradition.
- 1.4 Visa fördjupad kunskap och förståelse av centrala begrepp och patientperspektivet inom vårdvetenskap.

2. Färdighet och förmåga

- 2.1 Kritiskt reflektera vårdvetenskapliga frågeställningar utifrån ett humanvetenskapligt perspektiv.
- 2.2 Kritiskt reflektera över teoretiska perspektiv inom vårdvetenskap internationellt såväl som utifrån ett nordiskt perspektiv.
- 2.3 Problematisera kunskapsteoretiska och etiska frågeställningar i vårdvetenskap.
- 2.4 Problematisera reflektionens betydelse i kunskapsökande och kunskapsutveckling i vårdande sammanhang

3. Värderingsförmåga och förhållningssätt

- 3.1 Reflektera över kunskapsteoretiska utgångspunkter inom vårdvetenskap.
- 3.2 Reflektera över hur teoretiska utgångspunkter inom vårdvetenskap kan påverka vetenskapliga ställningstagande och forskningsfrågor.
- 3.3 Reflektera över hur patientperspektivet kan skapa möjligheter för fördjupad förståelse för patientens värld i det kommande avhandlingsarbetet samt reflektionens betydelse i detta sammanhang.

Undervisningsformer

Undervisningen i kursen består av:

- Föreläsningar
- Seminarier

Undervisningen sker via flexibelt lärande. Arbetsformen vid flexibelt lärande förutsätter att studenterna har tillgång till internetansluten persondator, webbkamera och headset. Kommunikationen med lärare och kursdeltagare sker via ett webbaserat utbildningsverktyg. Vissa studieuppgifter kan genomföras i grupp med syfte att stimulera och utveckla förmågan till kommunikation, reflektion, samverkan och självkännedom.

Undervisningen bedrivs på svenska, men undervisning på engelska kan förekomma.

Examinationsformer

Kursen examineras genom följande examinationsmoment:

Seminarium I

Lärandemål: 1.1, 1.2, 2.1, 3.1

Högskolepoäng: 1,5

Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

Seminarium II

Lärandemål: 1.4, 2.2

Högskolepoäng: 1

Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

Seminarium III

Lärandemål: 1.3, 2.1, 3.2

Högskolepoäng: 1

Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

Skriftlig inlämningsuppgift

Lärandemål: 2.3, 2.4, 3.2, 3.3

Högskolepoäng: 4

Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

För betyget Godkänd på hel kurs krävs godkänt betyg på samtliga moment.

Varje examination erbjuds vid minst fem (5) tillfällen inom ett år, varav tre (3) i anslutning till kurs. Efter de fem (5) första examinationstillfällena baseras omexaminationen på den version av kursplan och kurslitteratur som är aktuell då examinationstillfället äger rum, om kursplan och/eller kurslitteratur har reviderats. Så kallade uppsamlingstentamen erbjuds ej för de kurser som givits under föregående läsår/termin.

Student som underkänts två gånger i examination, har rätt att hos forskarutbildningsutskottet begära byte av examinator. Begäran skall vara skriftlig.

Betyg grundas på en samlad bedömning av studentens kunskaper, färdigheter och värderingsförmåga. Betyg bestäms av särskilt utsedd lärare (examinator) (Högskoleförordningen, 6 kap 18-19 §§).

Om studenten har ett beslut/rekommendation om särskilt pedagogiskt stöd från Högskolan i Borås på grund av funktionsnedsättning, har examinator rätt att anpassa examinationen. Examinator har att utifrån kursplanens mål avgöra om examinationen kan anpassas i enlighet med beslutet/rekommendationen.

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Om studenten har ett beslut/rekommendation om särskilt pedagogiskt stöd från Högskolan i Borås på grund av funktionsnedsättning, har examinator rätt att anpassa examinationen. Examinator har att utifrån kursplanens mål avgöra om examinationen kan anpassas i enlighet med beslutet/rekommendationen.

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Dahlberg, K., Dahlberg, K. & Nyström, M. (2008). Reflective Lifeworld Research Lund: Studentlitteratur. (valda delar som behandlar epistemologin)

Dahlberg, K. & Segesten, K. (2010). Hälsa och vårdande i teori och praxis. Stockholm: Natur och kultur.

Dahlberg, K. (2011). Lifeworld phenomenology for caring and for health care research. In G. Thomson, Dykes F. & S. Downe (eds.), Qualitative research in midwifery and childbirth, phenomenological approaches (pp. 19 – 34).

Kvande, M., Delmar, C., Lauritzen, J. & Dammsgaard, J. (2021). Ethical dilemmas embedded in doing fieldwork with nurses in the ICU. Nursing Ethics, 1

Galvin, K. & Todres, L. (2013). Caring and well-being. A lifeworld approach. New York: Routledge

Gustavsson, B. (2017). Tänkande om existensen villkor: Från tidiga livsfilosofer till senare tids. Göteborg: Bokförlaget Korpen.

Johannisson, K., Soback, S., Kärfve, E., Thomas, B. & Elzinga, A. (2006). Diagnosens makt: om kunskap, pengar och lidande. Göteborg: Daidalos

Martinsen, K. (2006). Care and vulnerability. Oslo: Akribe.

Svenaesus, F. (2010). Sjukdomens mening. Stockholm: Natur och Kultur.

Wiklund Gustin, L. & Asp, M. (2021), (ny upplaga är på gång). Vårdvetenskapliga begrepp I teori och praktik. Lund: Studentlitteratur. (valda delar)

Studentinflytande och utvärdering

Kursen utvärderas i enlighet med gällande riktlinjer för kursutvärderingar vid Högskolan i Borås, där studenternas synpunkter ska inhämtas. Kursutvärderingsrapporten publiceras och återkopplas till deltagande och blivande studenter i enlighet med ovan nämnda riktlinjer, och ligger till grund för framtida utveckling av kurser och utbildningsprogram. Kursansvarig lärare ansvarar för att utvärdering enligt ovan genomförs.

Övrigt